

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

ที่

วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

เรื่องเดิม

ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ได้ดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ เพื่อรองรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

ข้อเท็จจริง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ มีความจำเป็นต้องดำเนินการประชุมบุคลากรในสำนักงานเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อกฎหมาย

ข้อพิจารณา/ขอเสนอแนะ

กลุ่มกฎหมายและคดี ได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า เพื่อให้การจัดทำรายงานวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๑. ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

๒. แจ้งคณะกรรมการทุกท่านทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา

(นางสาวมุกนรินทร์ ทองเกลี้ยง)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

19 เม.ย. ๒๕๖๗

นายเลอศักดิ์ รัชณาการ

19 เม.ย. ๒๕๖๗

19 เม.ย. ๒๕๖๗

19 เม.ย. ๒๕๖๗

(นายเลอศักดิ์ รัชณาการ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

19 เม.ย. ๒๕๖๗

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

ที่ ๗๘๙/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ร่วมดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ซึ่งได้ดำเนินการกับโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประสานความร่วมมือในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยอาศัยกลไกทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปลูกจิตสำนึกให้แก่เยาวชนสร้างความร่วมมือในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตในระบบการศึกษาและสังคมไทยและเพื่อเป็นการกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ จึงได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ประกอบด้วย

๑.	นายเลิศศักดิ์ รัชณาการ	ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑	ประธานกรรมการ
๒.	นางสุรียา เครือรัตน์	รอง ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑	รองประธานกรรมการ
๓.	นายสมใจ สิกขวัฒน์	รอง ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑	รองประธานกรรมการ
๔.	นางสาวณัฐชดา มะคุ้มใจ	รอง ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑	รองประธานกรรมการ
๕.	นายเจด็จ หนูแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน	กรรมการ
๖.	นางสาวณัฐกร รักษ์ธรรม	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม
และประเมินผลการจัดการศึกษา	กรรมการ
๗.	นางดวงมณี ฉิมพลี	ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ	กรรมการ
๘.	นางกัลยา แป๊ะป่อง	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์	กรรมการ
๙.	นางนัยนา เกิดศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	กรรมการ
๑๐.	นางสาวสุจารี ชัยประดิษฐ์	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษา
ทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๑๑.	นางระวีวรรณ ลิ้มสุวรรณ	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการ
๑๒.	นายสมชาย คชไพโร	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาครู
และบุคลากรทางการศึกษา	กรรมการ
๑๓.	นางสาวกาญจนา สวดโสม	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน	กรรมการ
๑๔.	นายสิงหนาท คงทรัพย์	ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี	กรรมการและเลขานุการ
๑๕.	นางสามมุกกรินทร์ ทองเกลี้ยง	นิติกรปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายเลอศักดิ์ รัชณาการ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 1
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยง การทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนด มาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุก ในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต มุ่งการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหา การกระทำผิดวินัย ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงการทุจริต ที่ได้นี้มากำหนดเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษา ประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 อีกด้วย เพื่อมุ่งตอบสนอง ต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาตินโยบายเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ จากภัยการทุจริตตลอดจนการประเมิน คุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online: ITA Online) มีค่าคะแนนที่สูงขึ้น ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

๑

วัตถุประสงค์

๓

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

๔

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑๑

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

๑๒

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๑๓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑๖

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑๙

ขั้นตอนที่ ๕ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๒๒

ส่วนที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่งเพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐจนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรมจนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ของส่วนรวมและทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กรหน่วยงานสถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงินคุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลาง ผู้ที่จงใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องทุจริต ถูกลงโทษทางอาญาผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหา ทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดการทุจริต

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่ เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กร

2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือผล การปฏิบัติงานโดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผล ในการดำเนินโครงการ

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้งการควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

2) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมืองข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆทั้งในหน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทาน หรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้น กับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรม และจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนจึงหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญอันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริตกล่าวคือยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทราบถึงความเสี่ยงการทุจริตที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิด ดังนี้

1. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบ ไม่เพียงพอ
2. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรม ความมีจริยธรรม
3. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล พร้อมกันนี้ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤตมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็น ปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
2. เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยั้งการทุจริตและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงาน
3. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่ อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
4. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

๑. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่ กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส) เหตุการณ์/การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถ ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การทุจริต	<p>องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบ ของการทุจริต เป็น ๗ ประเภท ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ ๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์ ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้ เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ องค์กรของรัฐ นำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึง คุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่น พรรค เล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้ หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม ๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า ๑ สถานะ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม	<p>การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการ สาธารณะที่เป็น การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบใน กิจการของรัฐ หรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือ ความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่ หรือดุลยพินิจในการพิจารณา ตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือ ประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง</p>
ความเสี่ยง/ปัญหา	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา</p>
ประเด็นความเสี่ยง	<p>เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง</p>
โอกาส (Likelihood)	<p>โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น</p>
ผลกระทบ (Impact)	<p>ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน</p>

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อ ปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กันมีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๑. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (pressure/Incentive) โอกาส (Opportunity) ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุม ภายในมีจุดอ่อน และหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization) ตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

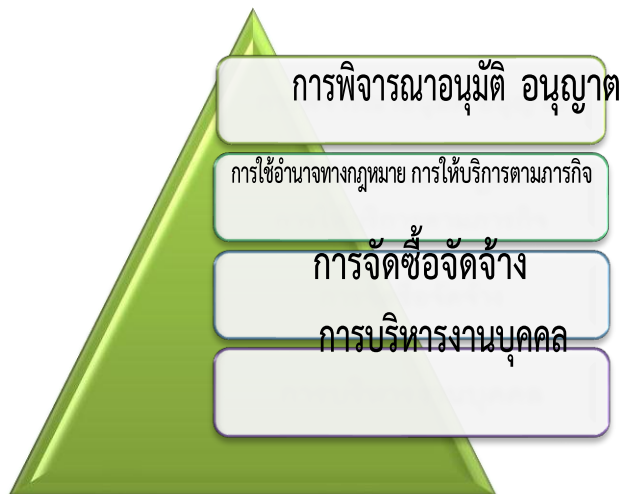
๒.ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจในการพิจารณาอนุญาตของให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒.๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ

๒.๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๒.๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๓.ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

๓.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๓.๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓.๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓.๕ การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แนวทางของ COSO ทั้งสิ้น ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ให้เอื้อปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในช่วยทำให้การป้องกันการทุจริตภายในที่มีอยู่มีประสิทธิภาพระดับหนึ่ง ผู้บริหารมีความรู้และมุ่งมั่นที่จะบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจนโครงสร้างสายงานเอื้อต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการติดตามการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันสมควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนระบุถึงความเสี่ยงการทุจริตด้านการดำเนินงาน จำนวน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินการหรือการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๔ ประเด็น ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	สูง	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	ปานกลาง	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	น้อย	เริ่มมีความกังวล หรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่มีผลกระทบ

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ - ๓ คะแนน

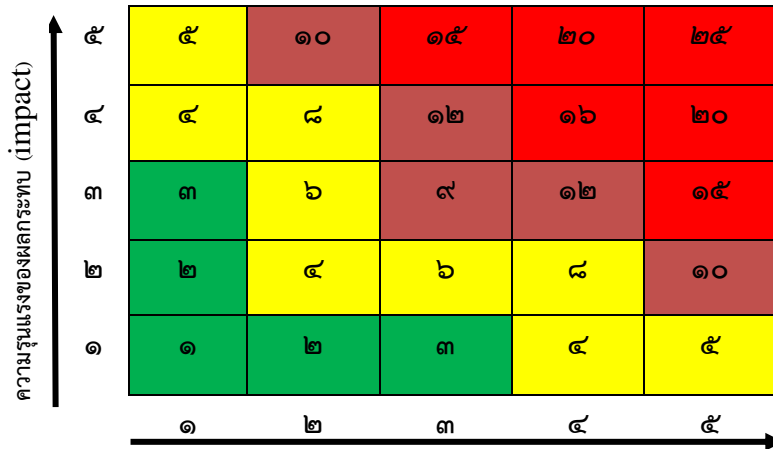
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ส่วนที่ ๓ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความเสี่ยง

๑. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
๒. การใช้ค่านิยมความเสี่ยงเพื่อให้เป็นที่เข้าใจแบบเดียวกันและใช้ร่วมกันในองค์กร
๓. การปฏิบัติตามกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
๔. กระบวนการในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
๕. ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดการความเสี่ยง
๖. การสื่อสารภายในองค์กรและการสื่อสารให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
๗. การติดตามและการวัดผลการบริหารความเสี่ยง
๘. การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อควบคุมความเสี่ยง
๙. การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากร
๑๐. การให้รางวัลจากผลสำเร็จ

**การบริหารความเสี่ยงการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
มีขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๕ ขั้นตอน ดังนี้**

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
๒. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินการหรือการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ

ประเด็นที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นที่ ๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น " โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก ๔ ด้าน ในข้างต้น)

- เลือกลงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ได้วิเคราะห์ถึงบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์กร กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อ/จัดจ้าง ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน และคัดเลือกกระบวนการงานที่ประเมินว่าจะมีโอกาสเกิด การทุจริตหรือรับสินบนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความเสี่ยงการทุจริตและประพตุมิชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ สามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและประพตุมิชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ใน ๓ ประเด็น เนื่องจากไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. การใช้อำนาจตามกฎหมาย
๒. การจัดซื้อจัดจ้าง
๓. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๑. ด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
<p>ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘</p>			
๒. ด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อให้นำทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย
๒	การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์หรือของขวัญ ของกำนัล	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่รับสินบนและสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชางดเว้นการดำเนินคดี เพื่อรับผลประโยชน์ หรือของขวัญ ของกำนัล จาก การบริการตามภารกิจ

๓. ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR)	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนจากผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง
๒	การตรวจรับพัสดุ	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนจากผู้รับจ้าง เพื่อให้ตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญา /เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง

การบริหารงานบุคคล			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การสรรหา/ย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนจากการการสรรหา /ย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้เสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง
๒	การเลื่อนเงินเดือน/เลื่อนระดับ	-	ผู้บริหาร/คณะกรรมการมีการเรียกรับสินบนจากการประเมินเพื่อเลื่อนเงินเดือน/เลื่อนระดับ โดยการการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้เสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเมินโอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) ที่เป็นไปได้	
ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ประเมินผลกระทบ (Impact)	
ระดับ	ผลกระทบ (Impact)
๕	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	เริ่มมีความกังวล หรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มีผลกระทบ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต					
ค่าความเสี่ยง (Risk Score)					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) ของความเสียหายแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)				

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตารางแบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนปีประจำงบประมาณ พ.ศ. 2567

1. ด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต

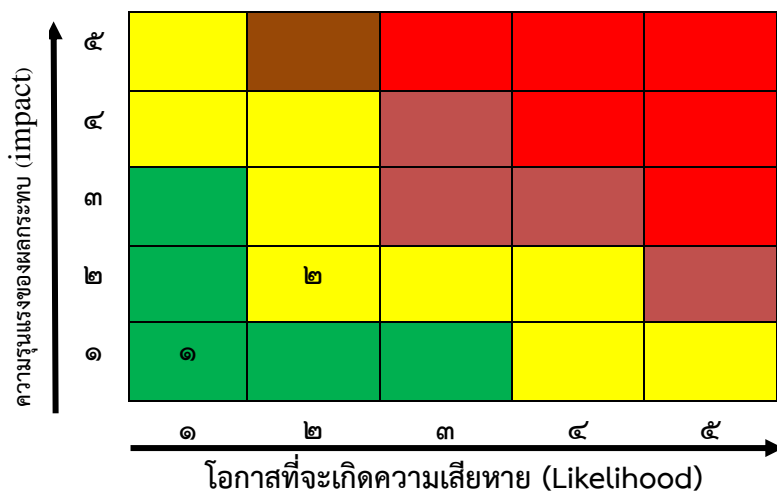
ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ ไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

2. ด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ

ลำดับที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
1	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อให้ทรัพย์สินของราชการไปใช้โดยไม่ต้องขอ อนุญาตตามกฎหมาย	1	1	1	ต่ำ
2	การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญ ของกำนัล	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่รับสินบน และสั่งการให้ ผู้ใต้บังคับบัญชางดเว้นการดำเนินคดี เพื่อรับผลประโยชน์ หรือของขวัญ ของกำนัล จากการบริการตามภารกิจ	2	2	4	ปานกลาง

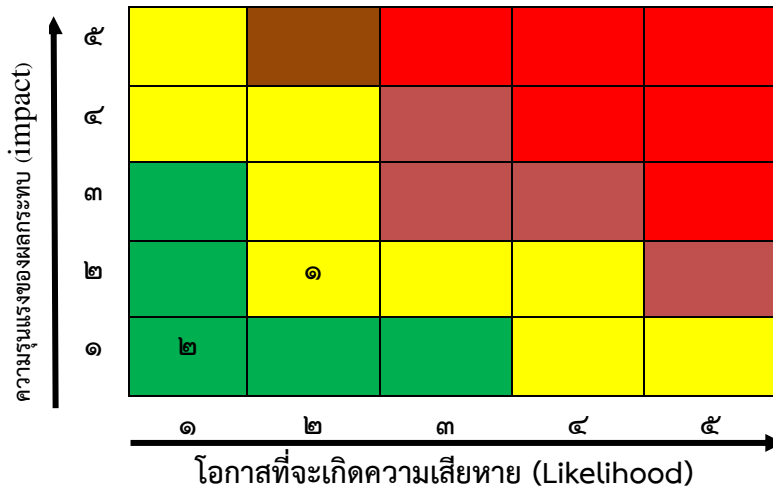
ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

3. ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ลำดับที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
1	การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR)	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนจากผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการกำหนด TOR ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	2	2	4	ปานกลาง
2	การตรวจรับพัสดุ	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนจากผู้รับจ้างเพื่อให้ตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญา /เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	1	1	1	ต่ำ

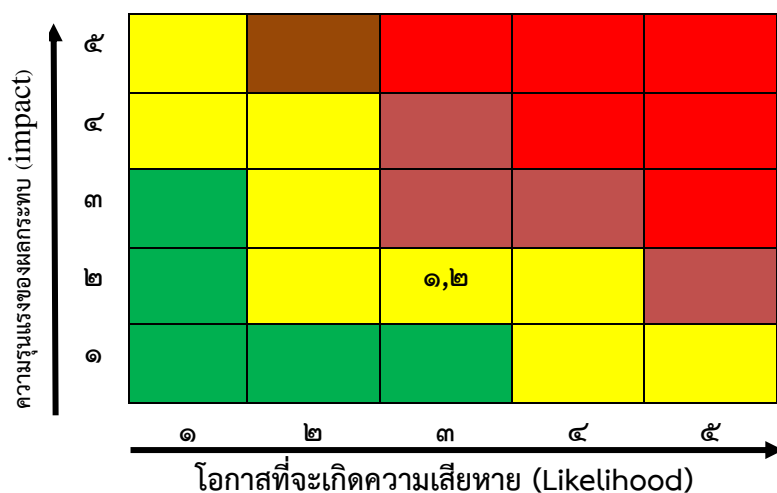
ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

4. ด้านการบริหารงานบุคคล

ลำดับ ที่	แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
1	การสรรหา/ย้าย ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และ ลูกจ้างชั่วคราว	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ มีการเรียกรับสินบนจากการการ สรรหา /ย้ายข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา พนักงาน ราชการ และลูกจ้างชั่วคราว โดย การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วน ได้เสีย หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อ ประโยชน์ให้ ต่อพวกพ้อง	2	3	6	ปานกลาง
2	การเลื่อนเงินเดือน/ เลื่อนระดับ	ผู้บริหาร/คณะกรรมการ มีการ เรียกรับสินบนจากการประเมิน เพื่อเลื่อนเงินเดือน/เลื่อนระดับ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ ที่มีส่วนได้เสียหรือมีการใช้อำนาจ หน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวก พ้อง	2	3	6	ปานกลาง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

2. ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ผลกระทบ			มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ									ผู้รับผิดชอบ	
	L	I	R S		ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
					ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
1. การเรียกรับสินบนจากผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการกำหนด TOR ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	2	2	4	1. มีระบบและกระบวนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็น ตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุงานภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดแนวการปฏิบัติงานถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน 2. มีผู้เชี่ยวชาญภายนอกร่วมกำหนด TOR											กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
2. การเรียกรับสินบนจากผู้รับจ้างเพื่อให้ตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญา /เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	1	1	1	1. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ 2. กำหนดให้มีการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่พัสดุในการติดต่อประสานงานกับผู้รับจ้างเป็นระยะ											กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์

มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ด้านบริหารงานบุคคล

เหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Factor)	โอกาส/ผลก ระทบ			มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ									ผู้รับผิดชอบ	
	L	I	RS		ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4				
					ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
1. การเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบหรือผู้ขอย้ายเพื่อให้ได้รับคัดเลือกหรือย้ายโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	2	3	6	1. จัดทำมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการสรรหาคัดเลือกโดยกำหนดบทลงโทษอย่างเคร่งครัดหากมีการเรียกรับเงินหรือเรียกรับผลประโยชน์ 2. กำหนดให้มีการรับรองตนเองของเจ้าหน้าที่ว่าจะไม่เรียกรับเงินผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ จากการปฏิบัติหน้าที่ หากฝ่าฝืนจะถูกดำเนินการทางวินัย											กลุ่มบริหาร งานบุคคล /กลุ่มกฎหมาย และคดี
2. การเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการเลื่อนขั้นเงินเดือน/เลื่อนตำแหน่งโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	2	3	6	3. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตของหน่วยงาน											กลุ่มบริหาร งานบุคคล /กลุ่มกฎหมาย และคดี